

Justerat torsdagen den 18 juni 2009

Inger Linge

Conny Andersson

Carl-Anders Ifvarsson

§ 169
Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppropslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 170
Kungörelse och annonsering

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde anslogs den 10 juni 2009 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt länsstyrelsen.

Föredragningslistan infördes den 11 och 12 juni 2009 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 171
Justering

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste vice ordföranden och Carl-Anders Ifvarsson.

Protokollet skall förklaras omedelbart justerat.

§ 172**Återremitterat ärende om överlåtelse av vårdcentral – med utgångspunkt från ansökan om avknoppning (förslag 72)**

LS 0905-0461

Anf. 1-47

Ärendet återremitterades vid fullmäktiges sammanträde den 9 juni 2009.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Catharina Elmsäter-Svärd, Ingela Nylund Watz och Birgitta Rydberg, Vivianne Gunnarsson, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Pia Lidwall, landstingsråden Dag Larsson och Gustav Andersson, Lena-Maj Anding samt Håkan Jörnehed.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till S-, V- och MP-ledamöternas förslag

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes sedan enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt S-, V- och MP-ledamöternas förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 83 ja-röster, 63 nej-röster och att 3 ledamöter varit frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 2.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att överlåtelse av verksamhet avseende de i bilaga angivna vårdcentralerna kan ske i enlighet med vad som föreslås i detta ärende

att överlåtelse i form av avknoppning inom områden med auktorisation för närvarande inte ska genomföras i avvaktan på att rättsläget ytterligare klarnar.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av S-, V- och MP-ledamöterna.

§ 173 (extra ärende)**Inköp av vaccin med anledning av befarad pandemi**

LS 0906-0552

Anf. 48-65

I ärendet yttrade sig landstingsråden Catharina Elmsäter-Svärd och Ingela Nylund Watz, Lena-Maj Anding, landstingsråden Birgitta Rydberg och Birgitta Sevefjord, Pia Lidwall, Åke Askensten samt Ann-Sofi Matthiesen.

Fullmäktige godkände, efter voteringsförfarande där ordföranden konstaterade att de 143 närvarande ledamöterna enhälligt röstat för dels att ärendet fick tas upp till behandling vid detta sammanträde utan föregående kungörelseförfarande med hänvisning till ärendets brådskande natur, och dels förslaget till beslut.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens allmänna utskotts förslag

att beställa 4 000 000 doser influensavaccin med en total kostnad uppgående till 257 600 000 kronor

att uppdra till landstingsstyrelsen att återkomma med en rapport i frågan om finansieringen.

UTTALANDE

S-ledamöterna lät med instämmande av V-ledamöterna till protokollet anteckna följande uttalande. "att uppdra till landstingsstyrelsen att återkomma med en rapport i frågan om finansieringen och förslag om eventuella budgetjusteringar".

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 11.53.

Vid protokollet

Peter Freme

Anföranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 18 juni 2009

§ 172 Återremitterat ärende om överlåtelse av vårdcentral – med utgångspunkt från ansökan om avknoppning

Anförande nr 1

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande! Innan jag börjar vill jag bara säga att det efter detta ärende kommer upp ett extra ärende som inte är kungjort. Det handlar om inköp av vaccin med anledning av den pandemi som finns.

Fullmäktige! Då är vi samlade igen när det gäller överlåtelse av 22 olika vårdenheter: 20 vårdcentraler och 2 barnvårdscentraler. Förslaget har sin utgångspunkt i dem som tidigare känt ett engagemang och ett intresse för att knoppa av sin verksamhet.

Förra gången i fullmäktige hade vi en ganska bred och lång diskussion. Det fanns en hel del funderingar om vad som är möjligt och vad som inte är möjligt. En del i det som gällde själva förslaget om återremiss var att förslaget i sig inte skulle ha varit utarbetat i ordentlig samverkan med de fackliga företrädarna. Det har funnits med minnesanteckningar eller skriftliga synpunkter från de fackliga representanterna.

Om förslaget har förändrats väsentligt från tjänsteutlåtandet till det politiska förslaget handlar bland annat om huruvida det är 50 procent som ska anses som en betryggande andel eller vad som är en betryggande andel.

Det är viktigt att beslutet som sådant inte behöver anses vara ogiltigt om det skulle ha funnits tveksamheter i den fackliga hanteringen. Det är naturligtvis viktigt att ha en bra dialog.

Det jag däremot har tyckt vara anmärkningsvärt av det som kommer från oppositionens sida är diskussionen om huruvida våra tidigare avknoppningar har varit olagliga, som man skriver i reservationerna, eller inte. Det vet vi ännu inte, utan det prövas i domstol. Det enda vi vet så här långt är att länsrätten har avslagit det överklagande som har gjorts, och nu har EU-kommissionen kommit med önskemål om att få in synpunkter.

Det har också varit en diskussion från framför allt oppositionens sida om huruvida detta blir ytterligare tveksamt rent lagmässigt när det gäller kommunallagen. Det gäller diskussionerna om försäljningarna, om de kommer att ske utan någon bedömning och om priset kommer att anses vara rimligt.

Det är lite grann så vi har lagt upp ärendet. Vi har en hanteringsordning där vi har två av varandra oberoende värderingsmän som tittar på helheten. Det som sker nu, till skillnad från avknoppningssituationen, som personalen kommer att bli mer medveten om, är att det blir en försäljning med ett öppet anbudsförfarande, vilket innebär att rätt pris är det pris som marknaden sätter. Då får det prövas om det är rätt pris.

Kommunallagen är mycket tydlig beträffande det som togs upp i debatten förra gången, att man inte får ge stöd till enskild. Det är inte det vi avser med detta ärende, och vi tror inte heller att det kommer att bli på det sättet. Har vi ett öppet anbudsförfarande och det blir ett marknadspris och vi dessutom grundar med att vi har en värdering bör det kunna bli ett rätt pris.

Det är något jag tycker känns angeläget just nu, fru ordförande. De som nu finns på dessa vårdenheter har för ett eller snart två år sedan börjat en diskussion om att kunna få ta över en verksamhet, och de har samlat ihop sig. Men sedan har egentligen ingenting hänt. Det innebär också att processen inte har varit så livaktig på vårdcentralerna. Annars när det har varit skarpt läge kan man tänka sig att det finns en diskussion, ett engagemang. Vi har haft utbildning genom landstingets försorg för dem som vill knoppa av om hur man går vidare och hur man startar eget.

Förra gången var också frågan uppe om vilka som ska anses vara personal. Det är all tillsvidareanställd personal, oavsett om man är sjukskriven, föräldraledig eller så. De måste få en chans och ges rimliga förutsättningar att komma till ett avgörande.

Därför kommer det – efter att detta beslut är fattat – att ges information till all personal om förutsättningarna, om vad som gäller ekonomiskt och juridiskt, för att man sedan på sina platser ska kunna ha goda förutsättningar att resonera sig fram till hur man vill ha det.

Skillnaden nu är att man får vara medveten om att det kan komma in andra i försäljningsförfarandet. Vill man inte gå vidare kommer inte vårdenheten att sättas upp på någon lista för att gå vidare till försäljning. Men vill man det har man säkert övervägt noga vilka förutsättningar man har. I de förutsättningarna är personalen en viktig resurs.

Jag tror att det här ärendet är en viktig förutsättning för att kunna gå vidare med engagerade människor som kan få göra det som de har drömt om.

Anförande nr 2

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill naturligtvis börja med att yrka bifall till vår reservation i landstingsstyrelsen som är gemensam med Vänsterpartiet.

Låt mig inledningsvis säga att jag delar en enda uppfattning som Catharina Elmsäter-Svärd framförde i sitt inledande anförande, nämligen att personalen på dessa vårdcentraler verkligen behöver besked från den borgerliga landstingsledningen i Stockholm om vad man tänker försöka åstadkomma med dessa 22 vårdenheter.

Vad de *inte* behöver, Catharina Elmsäter-Svärd, är att föras längre ut i ett trask av osäkerhet kring lagens ramar eller mer slarv och oklarheter. Men det är precis det som ni nu riskerar att åstadkomma för all personal på dessa 22 vårdenheter.

Detta ska ställas mot det alternativ som vi lämnar som besked till dessa enheter, som har levt i ovisshet i över ett år, precis som Catharina Elmsäter-Svärd säger, på grund av er taffliga, ideologiskt förblindade hantering av dessa avknopningsärenden.

Vi föreslår framt att inga avknopningar i Stockholms läns landsting får ske eftersom rättsläget är oklart. Vi föreslår att om eventuella försäljningar av annat skäl skulle vara motiverade ska de kräva beslut i produktionsutskottet av förtroendevalda, som kan göra en bedömning av ifall en eventuell försäljning av någon vårdenheter skulle vara till samlad nytta för landstingets skattebetalare och vårdverksamheter.

Vårt besked beträffande de eventuella försäljningar som kan vara aktuella är att det alltid ska ske genom ett marknadsmässigt grundat, öppet anbudsförfarande. Till sist säger vi att om det skulle vara så att den engagerade personalen i stället skulle vilja driva verksamheten som en intraprenadverksamhet vill vi öppna för den möjligheten.

Ställ detta glasklara alternativ mot fyra frågetecken som den borgerliga majoriteten, ledd av det moderata finanslandstingsrådet Catharina Elmsäter-Svärd, nu presterar!

För det första är det en undermålig dialog med de fackliga organisationerna – jag ska återkomma till det senare i debatten. Alla har läst i handlingarna vad de fackliga organisationerna tycker om både majoritetens hantering av ärendet som sådant och innehållet.

För det andra är processen återigen slarvig. Det finns inget i ärendet som anger på vilket sätt och när landstingets förtroendevalda ska få göra en samlad bedömning av om en enskild vårdcentral eller barnvårdscentralers försäljning skulle vara till nytta för landstinget som helhet. Det finns inget sådant resonemang över huvud taget i ärendet. Det enda rimliga för att få ordning i processerna vore att produktionsutskottet skulle få ansvar för alla försäljningsärenden, om sådana är aktuella över huvud taget.

Till och med för den borgerliga majoriteten borde det vara bra – i det läge som har uppkommit den senaste månaden – att ha så transparenta processer som möjligt, med full insyn för förtroendevalda. Inte minst upphandlingen kring kosten pekar på att det finns ett enormt behov av öppenhet och insyn för de förtroendevalda.

För det tredje: Även det förslag som majoriteten nu lägger fram är på gränsen till vad som är lagens rämärken. Min uppfattning är att detta förslag återigen riskerar att vara olagligt. De krav på kontinuitet som sätts in i hanteringen av ett anbudsförfarande tangerar gränsen för vad som är att betrakta som gynnande av enskild, och på den punkten är kommunallagen glasklar.

Jag vidhåller att ni med det här förslaget tänjer på gummibandet för vad som är lagligt i den här frågan och därmed ställer ut personalen ytterligare en gång i träsket kring vad som kan betraktas som lagligt eller olagligt.

För det fjärde – jag ska återkomma till det senare i debatten – vill jag fråga: Vad är det ni gör med vår personal? Ni ställer personalgrupper mot varandra på ett sätt som ni under ett år har haft möjlighet att undvika. Det är förfärligt dåligt och taffligt hanterat och ett exempelöst exempel på dåligt ledarskap.

Anförande nr 3

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Fru ordförande! När det gäller personalens första önskan att få knoppa av hade ingen hellre än vi från alliansen sett att de hade fått göra det bra mycket tidigare. Men det är faktiskt inte vi från alliansen som har satt igång den överklagandeprocess som bland annat har gjort att detta har gått i stå.

När man hör diskussionen från oppositionen om att priset blir för lågt och att det inte finns någon rimlig prissättning är det lite märkligt att ta till sig detta med intraprenader, som först låter intressant. I sin reservation skriver man att fördelen är att "landstinget står risken för eventuella underskott, medan personalen ges full förfoganderätt till del i uppkomna ekonomiska överskott". Hur bra låter det när man ska tänka finansiellt? Vilket ansvar, vilka lika villkor ger vi när vi har värddval där flera aktörer ska kunna vara med?

Avknoppa hade vi kunnat göra för länge sedan, om inte framför allt Socialdemokraterna hade satt igång att stoppa hela processen genom överklaganden.

Anförande nr 4

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Vi hade ett stråk av den här debatten också förra gången. Det är intressant att lyssna till finanslandstingsrådet när hon tolkar svensk eller europeisk lagstiftning på detta område. Finanslandstingsrådet kan väl ändå inte mena att en prövning av gällande lag är ett problem när det handlar om att utöva sitt förtroendemannaskap? Jag skulle vilja ha klarhet i den frågan.

Anser Catharina Elmsäter-Svärd att en prövning av svensk lagstiftning är ett hinder för att kunna bedriva politik i Sverige?

Anförande nr 5

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Fru ordförande! Nej, självfallet tycker jag inte att det är ett problem. Men då ska inte heller oppositionen anklaga majoriteten för att sinka hanteringen av avknoppningen, eftersom det blir en direkt effekt av ett överklagande.

Anförande nr 6

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige, Catharina Elmsäter-Svärd! Jag anklagade inte majoriteten för en sinkning av processen. Jag anklagade majoriteten för ett sällsynt dåligt hantverk när det handlar om att äga och driva våra verk-

samheter, alternativt om man vill sälja dem eller privatisera dem. Det är ju er egen ideologiska färdriktning som ni inte har klarat av att hantera. Ni har skött detta exempellöst dåligt.

Hade jag varit i era kläder hade jag sett till att sköta processen så att jag hade uppnått det jag ville. Men ni har ju inte ens klarat det.

Anförande nr 7

Landstingsrådet Rydberg (FP): Vi har två tydliga alternativ som står mot varandra. Socialdemokraternas besked är att säga nej till personaldrivna enheter. Ni säger också nej till fri etablering. Socialdemokraterna är ideologiskt blinda inför personaldrivna enheter. Vi inom alliansen har väljarnas mandat för att underlätta för personal att driva verksamhet i egen regi.

Vi i Folkpartiet har en bestämd uppfattning, att det är bra med personaldrivna enheter, småskalighet, entreprenörsanda och ökade befogenheter.

Vägen dit genom den fria etableringen, som ni inom Socialdemokraterna och Vänsterpartiet är emot, kommer att finnas kvar. Men i ett läge där vi inväntar ett mycket dröjande förfarande inom kammarrätten vill vi avvakta innan vi går vidare.

Jag vill ändå påpeka att vi har en dom i länsrätten som ger oss rätt och innebär att de tidigare avknoppningarna har skett på ett lagligt sätt. Vi kan också konstatera att de domslut som gäller Täby och Stockholms stad inte på något sätt påverkar slutsatsen när det gäller landstingets avknoppningar, eftersom man i Täby och Stockholm inte hade gjort någon värdering av de immateriella värdena, vilket vi har gjort när det gäller avknoppningar av vårdcentraler.

Att EU-kommissionen nu begär in synpunkter från Stockholms läns landsting beror inte på att EU-kommissionen i sig har tyckt att det vi håller på med är konstigt, utan det beror på att Socialdemokraterna har anmält den borgerliga majoritetens avknoppningar.

Hur som helst tycker vi att det är tråkigt att man i dagsläget inte kan gå vidare med den tidigare tillämpningen. Men vår bedömning är att det i nuvarande läge, i väntan på dom i kammarrätten och eventuellt regeringsrätten, är möjligt att sälja verksamheterna vid de 22 enheter som finns i bilagan – några andra är inte aktuella – om personalen önskar att vi använder den möjligheten. Men då är det genom öppen anbudsgivning och i öppen konkurrens om priset.

Vi vet i dag inte hur stort intresset är. Vi har satt som datum den 30 september, att de ska ha gett besked innan dess. Naturligtvis måste landstinget ordna möten med personalen för att utröna hur intresset ser ut och ge information om hur det i så fall går till, och sedan får vi se. Är intresset stort eller litet? Det vet vi inte i dag. Det är personalen som äger beslutet.

Med sorg i hjärtat konstaterar vi att eftersom det inte är klarlagt i domstol att man kan fortsätta med avknoppningar som vi har gjort tidigare gör vi ett stopp tills vidare och försöker ge personalen möjligheter att på andra sätt förvärva sin verksamhet.

Med det yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 8

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktigeledamöter! Det är två saker som jag skulle vilja att Birgitta Rydberg bringade klarhet i.

För det första: Om ni är så förfärligt säkra på att länsrättsdomen står er bi, att ni egentligen har rätt att genomföra avknoppningar på det sätt som ni har gjort, varför fortsätter ni inte då? Varför tar ni i stället fram ett nytt förslag som är sämre i det avseendet att det inte svarar på frågorna om rädslan för om hanteringen är korrekt eller inte?

För det andra: Vad menar Birgitta Rydberg när hon säger att personalen ska äga beslutet ifall landstinget ska driva vårdverksamhet eller inte? Vad står det för? Det skulle vara intressant att få reda på i debatten.

Anförande nr 9

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Till skillnad från Socialdemokraterna tycker vi i Folkpartiet och alliansen att det är bra med personaldrivna verksamheter. Vi vill på alla sätt ge personalen möjligheten att påverka om de vill driva verksamheten i en annan driftform.

Ni är emot det. Ni har gett klara besked. Vi här ger ett annat besked som är lika tydligt – att vi tycker att det är en stor fördel. Det blir korta beslutsvägar. Det blir en bra kontinuitet. Personal som önskar detta ska ges möjligheten.

Du undrar varför vi inte fortsätter med den tidigare avknoppningen. Det är ni som har skapat en osäkerhet genom att skapa ett långt rättsligt förfarande där ni har överklagat länsrättsens dom. Det innebär att ni skapar en osäkerhet och otrygghet hos personalen, som känner en rädsla. Kan detta innebära att Socialdemokraternas aktiviteter skapar problem för dem om ett par år?

Det är därför vi i dag tvingas välja en annan väg.

Anförande nr 10

Landstingsrådet N y l u n d W a t z (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Det är bra. Då har vi fått ett tydligt besked. Vi förtroendevalda ska i Folkpartiets Sverige inte göra samlade bedömningar av vilka verksamheter som det offentliga ska driva, utan det ska andra krafter ansvara för och ha rätten att besluta om.

Min inställning är en helt annan. Vi har ett uppdrag av skattebetalarna att ordna vårdverksamheter för vår befolkning, och jag förbehåller mig rätten att tycka att det är demokratiska, parlamentariska församlingar som ska avgöra ifall vi ska äga eller upphandla verksamheter.

Till sist, Birgitta Rydberg, måste jag säga: Om du är så orolig för att personalen sätts i osäkerhet och förtvivlan inför att det pågår rättsliga processer på området, varför tar ni då fram ett så fruktansvärt slarvigt ärende, som egentligen inte bringar klarhet i något avseende om vad som är möjligt eller inte möjligt för personalen i vårt landsting?

Anförande nr 11

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Socialdemokraterna förnekar sig aldrig. Ni har varit mycket tydliga med att ni inte gillar personaldrivna verksamheter. Det har ni gång på gång motsatt er här i fullmäktige. Vi har tvärtom varit tydliga både före valet och efter valet om att vi vill underlätta för personalen.

Det är vi som med politiska beslut i den här församlingen fastställer en inriktning som finns i den plattform som alliansen har beslutat om, att vi tycker det är bra och vill underlätta för personal att driva verksamhet. Det tror jag inte är någon nyhet för dig.

Nyheten är att vi i dag inser att personalen känner en osäkerhet med anledning av att ni har sett igång en rättslig process. Därför vill vi pröva andra vägar för att möjligen sälja verksamhet till personal. Kvar finns möjligheterna att starta verksamhet med fri etablering. Det är ni också emot.

Anförande nr 12

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Fru ordförande, ledamöter! Det här ärendet återkommer nu utan att någonting alls har skett med det – inga förtydliganden och inget ytterligare från facken. I det här fallet har det inte skett någon formell förhandling med de fackliga

organisationerna, och det vi har fått är inget protokoll utan synpunkter från de fackliga organisationerna. Det tycker vi är väldigt dåligt i ett ärende som faktiskt påverkar personalen så pass mycket. Behandlingen av återremissen är helt och hållet under all kritik.

Skälet för återremissen var ju att få förtydliganden på främst två punkter, nämligen i fråga om den skillnad som finns mellan tjänsteutlåtandet, som säger att minst 50 procent av de anställda ska vara ense för att kunna lägga ut vårdcentralen på försäljning, och majoritetens skrivning, som talar om "en betryggande majoritet" vilket vi fortfarande inte har fått någon förklaring på vad det innebär. Trots debatten vid förra mötet har inte några förtydliganden kommit in i ärendet. Det tycker vi är väldigt dåligt.

Den andra frågan handlar om innebörden i kravet på kontinuitet, som ska sammanvägas vid den slutliga bedömningen. Där har de fackliga organisationerna också gjort påpekanden i sitt uttalande, men det har inte kommit något förtydligande på den punkten heller.

Själv vill jag också påpeka att det är väldigt oklart hur sammanvägningen ska gå till. Det finns inga kriterier och inte någon anvisning till hur sammanvägningen ska utföras – annat än att den inte ska ske i det utskott som normalt sett fattar beslut om den här typen av aktiviteter, nämligen produktionsutskottet, utan det ska ske på tjänstemannanivå. Det är en skillnad mot alla andra typer av försäljning som vi annars ägnar oss åt här i landstinget.

Kort sagt: Ingenting har skett över huvud taget med ärendet. Vi har precis samma att-satser som S och V i det här fallet, och vi yrkar bifall till dem. Ingela Nylund Watz har redan läst upp att-satserna, så jag behöver inte göra det en gång till.

Slutligen vill jag säga att den här försäljningen med ett öppet anbudsförfarande "till rätt pris" som man säger från majoritetens sida nu ska kunna ersätta en avknoppning och ska kunna ge möjligheter för personalen att driva det här själv, det är verkligen en chimär! För vad kommer att hända vid ett öppet anbudsförfarande? Jo, den som lägger det bästa priset kommer att vinna. Och vem kan lägga det bästa priset på en vårdcentral? Självklart ett vårdföretag med starka ekonomiska muskler.

Det är verkligen att lura personalen in i mörket, att inte ge ett klart besked på den punkten! Jag förstår verkligen inte hur ni tror att folk ska kunna tro att det ska vara ett övertagande med personaldriven sjukvård, när man gör på precis det sätt som man gör när man normalt sett försäljer verksamheter, säljer till högstbjudande. De här människorna som har förberett sitt övertagande har ingenting att sätta emot över huvud taget, utan här handlar det om att priset ska vara rådande, och det kommer förmodligen inte att bli en personaldriven sjukvård utan sjukvårdsföretag.

Anförande nr 13

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Jag måste säga att jag häpnar när jag hör Catharina Elmsäter-Svärd, som anklagar oss för att sätta käppar i hjulen när vi vill gå den juridiskt korrekta vägen.

Du väljer att gå en icke juridiskt korrekt väg. Vi menar på, och det har vi sagt, att den väg ni har valt är felaktig. EG-rätten har också tolkat det på det sättet. Vi vet att försäljningen av Tibble gymnasium var felaktig. Det här sättet att knoppa av och sälja inte till högsta pris utan gynna enskilda personer strider mot kommunallagen. Det är det vi vill ha utrett.

Då anklagar du oss för att sätta käppar i hjulen, när du vill gå på gränsen till det tillåtna! Du har själv sagt till mig i en diskussion i AU, att så länge det inte visar sig vara olagligt är du beredd att driva detta med avknoppning. Nu darrar du på hanen – och så anklagar du oss! Det är häpnadsväckande!

Lika häpnadsväckande är det att höra när Birgitta Rydberg säger att det är *personalen* som ska äga beslut, om vi ska sälja gemensamt ägd egendom, som vi har byggt upp med skattebetalarnas pengar. Är det personalen som representerar medborgarna i det här länet? Är det

inte vi som representerar medborgarna? Vi är ju medborgarnas ombud. Självklart måste det vara politiska beslut, inte enskilda personers ute på en vårdcentral.

Hur skulle det se ut på en restaurang om personalen i köket säger: "Nu tycker vi att vi ska sälja den här restaurangen". Vad tror ni ägarna skulle säga då? "Jaså tycker ni det, ja då gör vi väl det!" Är det verkligen så ni resonerar? Det är ju helt korkat, faktiskt. Ursäkta uttrycket, men hur kan ni diskutera på det sättet, och hur kan ni åsidosätta vårt ansvar som medborgarnas representanter?

Vi ska förvalta det som vi äger gemensamt, och vi ska också gemensamt på bästa möjliga sätt utveckla hälso- och sjukvården. Där har vi lite olika åsikter, men det är en annan sak.

Man blir bara så häpen.

Stig Nyman är inte här, så jag vänder mig till Pia Lidwall i stället. Förra mandatperioden pratade vi ofta om konsekvensanalyser. Inte minst ni från Kristdemokraterna sade ofta: Innan vi fattar stora beslut måste vi göra konsekvensanalyser. I det här ärendet skriver ni att först vill ni sälja, sedan göra en konsekvensanalys. Kan du förklara för mig varför ni har ändrat ståndpunkt? Varför tycker du inte att konsekvensanalys är viktig i det här ärendet?

I brödtexten till ärendet pratar ni också om patientens valfrihet, friheten att välja vårdgivare fritt. Det är precis vad medborgarna har gjort vid de här 20 vårdcentralerna. Man har valt att tillhöra dem därför att man tycker de är bra, de ligger geografiskt lämpligt till och så vidare. Men när man väljer en landstingsdriven vårdcentral gäller tydligen inte patientens valfrihet längre. Det är bara om man väljer en privat driven vårdcentral som patientens valfrihet gäller. Varför respekterar ni inte alla dem som har valt de här vårdcentralerna, varför tycker ni inte att det är viktigt? Är det verkligen viktigare att privatisera än att respektera medborgarnas enskilda val? Det måste jag fråga dig, Catharina Elmsäter-Svärd, som pratar om detta.

Patientinflytande pratar ni också ofta om, inte minst Kristdemokraterna. Men på vilket sätt har kroniker, papperslösa, multisjuka fått större inflytande över sin vård, och på vilket sätt får de ännu större inflytande över sin vård om man kastar in dem i en upphandling som ingen vet var den ska sluta? Kan du tala om det för mig, Birgitta Rydberg?

Är det inte i själva verket så, att det inte är patienten som har fått ökat inflytande utan privata intressen som har fått ökat inflytande över hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting – hur vården ska bedrivas, var vården ska bedrivas och av vem vården ska bedrivas?

Avslutningsvis, Gustav, vill jag gärna att du svarar på frågan om betryggande andel. Vi hade den uppe förra gången vi diskuterade det här. Du har ju tidigare försökt sälja ut folkvandvård och misslyckats kapitalt. Nu har du försatt dig i en jättesoppa igen. Det vore väldigt intressant om du kunde gå upp i talarstolen och tala om: Vad betyder en betryggande andel?

Anförande nr 14

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Jag förstår inte Vänsterpartiets synpunkter när du ifrågasätter om personalen ska äga beslutet. Vi politiker ska i dag fatta ett beslut, som vi nu får göra en vecka försenat för att ni vill förhindra och fördröja det. Vi fattar beslutet här i dag, att erbjuda de här 22 enheterna som finns i bilagan att de för köpa. Vi tar alltså det politiska beslutet, att vi är beredda att försälja de här 22 enheterna, om en stund.

Du ifrågasätter om patienterna ska ha den här valfriheten. Det är ju faktiskt så att sedan vårdvalet infördes följer pengarna patienten till den vårdgivare man väljer. Det allra viktigaste är att du har en offentlig finansiering, som följer patienten oavsett vilken vårdgivare patienten har valt för att man har förtroende för den. Det intressanta är i det avseendet inte om det är en privat, personaldriven verksamhet eller om det är en landstingsdriven, också många gånger välfungerande verksamhet.

Anförande nr 15

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Men Birgitta Rydberg, jag och många med mig har uppfattat det så att valfriheten också måste omfatta möjligheten att välja mellan privat och offentligt. Jag anser att i min valfrihet ligger också att jag har rätt att välja en offentligt driven vårdcentral. Då säger du: Nej, det gäller inte! Jag kan välja privata vårdcentraler, men om jag har valt en offentligt driven vårdcentral så kör du över mitt beslut, för det anser inte du vara viktigt. Men om nu jag som medborgare anser att det är viktigt, vad säger du då?

Är det bara dina värderingar som ska styra hur vården utvecklas, eller ska enskilda personer ha rätt att välja offentligt eller privat? Det är det ena.

Självklart är det så att det är vi som måste ta det politiska ansvaret. Det är ju bara spel för gallerierna när ni säger: Nu låter vi enskilda personer ute på vårdcentralerna bestämma. Det är vi som representerar medborgarna, utsedda i offentliga, demokratiska val, och vi måste fullfölja den uppgiften.

Anförande nr 16

Landstingsrådet **R y d b e r g (FP)**: Vänsterpartiet tycker att det är ett egenvärde att ha en landstingsägd verksamhet. Vi tycker inte att det på något sätt är ett egenvärde i sig, utan det stora egenvärdet är patientens möjlighet att välja mellan de verksamheter som har sökt godkännande att verka med landstingsfinansiering, det vill säga med helt offentlig skattefinansiering. Det är detta vi ska erbjuda patienterna. Sedan är det patienten som har makten att välja vart man går.

I de flesta andra länder är alla husläkarmottagningar ägda av personal, men offentligt finansierade. Vi ser inget problem om det blir fler privat ägda, men med offentlig finansiering, till skillnad från de röda partierna som tycker det är ett problem om inte landstinget äger verksamheten.

Vi ska ha kontroll, vi ska ha insyn. Det har vi med auktorisationen och med uppföljningen. Vi ska betala för vård av bra kvalitet, som patienterna har förtroende för.

Anförande nr 17

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Där kom det då äntligen! Du tycker inte att det har något egenvärde att vi har en offentligt driven hälso- och sjukvård, att vi har en stark offentlig sektor.

Jag tror faktiskt att du tillhör en minoritet i det här landet, om man frågar befolkningen. Jag och väldigt många med mig anser att det finns ett oerhört egenvärde i att vi har en stark offentlig sektor som finansieras med skattemedel. Du säger att det har inget egenvärde över huvud taget. Du anser att bara genom privatisering skapas en bra hälso- och sjukvård.

Det var oerhört intressant och klargörande!

O r d f ö r a n d e n: Får jag göra er uppmärksamma på att replik begärs under anförandet. Vi godtar inte anmälan om replik när ett annat replikskifte redan har rullat i gång.

Anförande nr 18

P i a L i d w a l l (KD): Fru ordförande, ledamöter! Ja, nu fullföljer vi arbetet med personaldrivna enheter. Under förra mandatperioden tog utvecklingen slut, det hände ingenting på det här området. Det var till och med så att många hörde av sig till oss: Vad bra att ni kommer tillbaka, så får vi äntligen utveckla vården lite mer genom att få fler fria vårdgivare, fler privatdrivna enheter. Driften är egentligen oväsentlig.

Ni valde den ena vägen, vi har valt en annan väg. Det var tydligt när vi gick till val att vi tror på personalens möjligheter att utveckla vården både inom landstinget, om man så önskar, eller i andra, fria vårdgivare, i större företag eller privatdrivna små och mindre företag. Det viktiga är själva innehållet i vården, inte vem som driver den. Det här är ingen hemlighet, det står klart och tydligt.

Det som känns bra med det här ärendet är att vi faktiskt får ett beslut i dag. Det har inte känts bra att träffa de vårdgivare som har anmält sig för att bli avknoppade, att vi inte har kunnat ta beslutet därför att det har hänt en del andra saker under resans gång. Vi har fått värddval. Vi har fått överklaganden och rättsläget är lite osäkert. Trots det känns det viktigt att vi tar ärendet i dag och erbjuder de 22 enheterna, som har varit med i processen i ett à två år, att ta möjligheten att i ett öppet köpeförfarande ta över verksamheten. De behöver inte tacka ja, de kan tacka nej. Vi kan inte tvinga någon att gå in i det här, vi kan bara ge de möjligheten. Det här är vår politik. Det är inget märkligt med det.

Vi har dessutom ganska lång erfarenhet av detta. Första gången vi pratade om de här sakerna var för 15–17 år sedan, så det finns en god erfarenhet av vilka konsekvenser som uppkommer när det finns många privata vårdgivare.

Under många, många år var den enda möjligheten om man var vårdpersonal att jobba inom landstinget, monopolet. Jag har själv varit anställd i landstinget innan jag blev politiker. Det fanns inga större möjligheter till förändring eller förnyelse eller att påverka. Den möjligheten finns nu.

Jag tror att en del människor som är vårdmänniskor är också entreprenörer. De kanske passar bättre i en friare form än inom landstingets ram, det är mycket möjligt. Därför ger vi dem den möjligheten. Det är bra. Därför säger jag: Bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 19

Landstingsrådet N y l u n d W a t z (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Pia Lidwall, jag ska vända mig direkt till dig.

Jag kan förstå att det som borgerlig politiker har varit pinsamt att träffa den här personalen under rådande, oklara rättsläge, eftersom ni hade förutskickat för de anställda att det här skulle göras till personalköp och avknoppningarna skulle ske. Jag kan förstå att det har varit plågsamt att behöva tala om för den personalen att rättsläget är oklart, att sannolikt är det så att om detta fullföljs så riskerar det att överklagas och ni kan bli skadeståndsansvariga.

Därför blir jag ännu mer förbryllad, Pia Lidwall, när ni nu tar fram ett ärende som gör saken värre. Vad är det i det här förslaget som du tror innebär att rättsläget nu är glasklart? Det skulle vara väldigt bra att veta. Annars riskerar du ju att få ett år till av pinsamma träffar med den berörda personalen.

Anförande nr 20

P i a L i d w a l l (KD): Det är klart att det inte är bra att det har tagit ett à två år att lösa den här frågan. Vi hade naturligtvis hoppats på att man kunde göra ungefär som man gjorde under förrförra mandatperioden, när den här utvecklingen gick i en rasande fart och då vi var väldigt nöjda med det dessutom.

Sedan måste vi naturligtvis vara medvetna om det rättsläge som finns. Det här är vårt sätt att lösa det, och vi tror starkt på just erbjudandet. Det blir en försäljning, det blir öppet och är det så att man är intresserad så hoppar man på taget. Är man det inte kan man tacka nej.

Anförande nr 21

Landstingsrådet **N y l u n d W a t z (S)**: Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag ber att fullmäktiges ledamöter noterar att Pia Lidwall inte svarar på frågan: Vad är det i det här ärendet som gör att Pia Lidwall har bundit sig för att riskera att ställa ut personalen i ytterligare ett år av osäkerhet?

Det finns nämligen tydliga signaler i det ärende som ni har tagit fram på att ni tänjer på lagens ramar. Det finns både inslag i ärendet som tangerar gränsen för gynnande av enskild och inslag i ärendet som talar för att det riskerar att inte gå till på rätt sätt.

Vad är det, Pia Lidwall, som gör att ni tror att det här ärendet bringar fullständig klarhet?

Anförande nr 22

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Pia Lidwall, du säger i din inledning att vad ni gör nu är att fullfölja den politik som ni har drivit länge, att föra över vården till personaldrivna enheter. Det var så du sade.

Men på vilket sätt kan du garantera att en eventuell försäljning av de här vårdcentralerna leder till att det blir personaldrivna enheter? På vilket sätt kan du garantera att inte de stora vårdbolagen, Carema och andra, lägger bud på vårdcentralerna som är så höga att de vinner upphandlingen?

Eller är det så att du är beredd att bryta mot kommunallagens krav att man inte får gynna enskild och i så fall sälja ut till personalen, trots att det finns anbud som ligger mycket högre än eventuellt några i en personalgrupp har lagt på en vårdcentral. Kan du tala om för mig på vilket sätt du kan garantera att detta blir personaldrivna enheter?

Anförande nr 23

P i a L i d w a l l (KD): Det kan vi inte garantera. En öppen försäljning är en öppen försäljning.

Anförande nr 24

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Då kan du inte säga som du gjorde i din inledning att det ni nu gör bara är att fullfölja arbetet med att föra över vårdcentraler till personaldrivna enheter.

Anförande nr 25

P i a L i d w a l l (KD): Det går alldeles utmärkt att säga så därför att vi menar det. Däremot finns det en verklighet som säger att vi behöver ha en öppen försäljning. Då kan man aldrig lova eller garantera något till någon över huvud taget.

Anförande nr 26

V i v i a n n G u n n a r s s o n (MP): Det var bra, Pia Lidwall, att du var mycket klagande i din sista replik. Man hoppar på ett tåg med förblindade fönsterrutor och har inte en aning om vilket mål det kommer fram till. Man kör helt enkelt rakt in i någonting som man inte har en aning om. Det gick ju med en rasande fart under förrförra mandatperioden. Det kanske gick med en alldeles för rasande fart, och inte var det väl så många i personalen som fick säga så mycket om det. Det är vissa personer i personalen som driver de här frågorna.

Om man verkligen ville att personalen skulle få mer självbestämmande och mer att säga till om är intraprenad ett alternativ. Ett annat alternativ är en kooperativ drift, där man gemensamt köper andelar, eller ett kollektivt styrelsesätt. Då får personalen mer att säga till om. Men jag tror faktiskt inte att det här handlar om att personalen ska få mer att säga till om. Det handlar helt enkelt om att få bort alla vårdcentralernas verksamhet från landstinget och

sedan bara styra med själva pengarna. Det vi går mot är en monopolisering, som i alla andra fall där vi säljer verksamheter som är kommunala från början. Monopol kommer det att bli så småningom.

Anförande nr 27

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Det stundar sommartider, midsommar och annat, så jag tror att de flesta av oss är på ganska gott humör trots detta ärendes allvarliga karaktär. Jag skulle vilja börja med att berömma Catharina Elmsäter-Svärd för hennes ingång i dagens debatt. Förra gången kommer ni säkert ihåg att hon sade: Vi hade rätt och ni hade fel. Hon tog länsrättsdomen till intäkt för att alla avknoppningar var riktiga och rimliga. I dag har hon tydligen förstätt att man inte kan se saker så. Det är ett högst oklart rättsläge. Det vill jag ändå berömma dig för att du har förstätt, Catharina.

Jag tycker också att det finns skäl värda att ta fasta på i det resonemang som har förts om att man gör det här för att öka personalens inflytande. Det låter så i retoriken. Det är personalen som står i främsta rummet när man vill göra de här avknoppningarna. Här finns en lång historia som de borgerliga partierna har bakom sig i det här landstinget. Pia Lidwall var inne på det för en stund sedan när hon pratade om avknoppningarna som gjordes under förrförra mandatperioden just för att stärka personalen och ge personalen makt och inflytande över verksamheterna. Vi såg hur det gick till den gången. Det var inte personalen som tog över vårdcentralerna då. Det var några få chefer som köpte upp och tog över vårdcentralerna.

När ni nu gör en ändring från förvaltningens förslag till beslut, det vill säga att en majoritet av personalen skulle ställa sig bakom detta till det mycket mer oklara uttalandet "en anseelig andel", kan man fråga sig varför ni gör den förändringen, från majoritet till en anseelig andel. Jag tror att det i själva verket handlar om någonting helt annat. Det handlar inte alls om att stärka personalens makt och inflytande. Det handlar om det som Birgitta Rydberg egentligen säger klart, öppet och tydligt: Man tycker inte om landstingsdriven primärvård. Det är faktiskt det som det handlar om. Birgitta! Du får beröm av mig därför att du är tydlig. Du säger att du vill privatisera primärvården. Pia Lidwall och de andra säger mumbo jumbo, pratar om personalinflytande och låtsas som om det här handlar om någonting annat än det gör. Birgitta står för privatiseringen. Stort beröm till dig, måste jag säga.

Jag tycker att det är tråkigt att man har en så passiv syn på den egna verksamheten, som medborgarna har byggt upp. Landstingets egen SLSO-organisation har i dag mer eller mindre förvandlats till en avvecklingsorganisation. Man har ju inga idéer om hur man ska utveckla den egna regionen. Man har inga idéer om hur man ska utveckla det reella personalinflytandet för dem som arbetar i landstingets primärvård – inga alls. Allt handlar om privatisering.

I debatten har det också framställts som att de som har överklagat, däribland undertecknad, krånglar till det, ställer till med bekymmer och sådant. Jag måste säga att det är en häpnadsväckande linje att driva. Vi i den här salen är valda företrädare och ska representera medborgarna. När jag har överklagat är det för att jag tycker att ni skänker bort gemensam egendom till underpris. Jag tror inte att det är lagligt. Jag tror att det är ett brott både mot kommunallagen och mot Europarätten, och det vill jag ha prövat. Jag skäms inte en sekund över att jag som folkvald politiker vill värna medborgarnas och skattebetalarnas gemensamma egendom. Jag är stolt över att jag tar det ansvaret på fullt allvar. Jag tycker att det är beklämmande att de borgerliga partierna tycker att man krånglar till det när man vill säkerställa att medborgarnas egendom inte säljs ut till underpris.

Jag kan också tycka att det är lite tråkigt, faktiskt lite fiaskobetonat för er som ändå har lanserat Vårdval Stockholm, därför att om man tänker Vårdval Stockholm-tanken fullt ut ska vi politiker ändå ta ett steg tillbaka. Vi ska låta medborgarna välja vem som ska utföra deras primärvård och var den ska bedrivas. Det är faktiskt det som ni har sagt. När det sedan kommer till kritan visar det sig att ni faktiskt inte vågar lita på medborgarna. En väldig massa medborgare har nämligen valt helt fel. De väljer att gå till offentligt drivna vårdcentra-

ler. Hu! Det kan vi inte ha, eller hur Birgitta? Vi måste sälja de vårdcentralerna. Vi ska ju inte respektera medborgarnas eget val.

Bifall till Socialdemokraternas förslag i landstingsstyrelsen!

Anförande nr 28

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Folkpartiet sticker inte under stol med att vi tycker att det viktiga är att vi har en offentlig finansiering. Sedan ska Stockholms läns landsting erbjuda vård med full valfrihet för patienterna. Ja, säger vi i Folkpartiet. Ja till en stark offentlig sektor, men det ska finnas möjlighet till entreprenörskap; dock under stark kontroll från landstinget som finansär.

Jag är stolt över att vi vill underlätta för personalgrupper att kunna driva verksamhet efter sina egna idéer, med landstingsavtal och med våra krav, och jag är stolt över att vi ger patienterna valmöjligheter.

Anförande nr 29

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Jag berömmer ju dig, Birgitta. Du är tydlig. De andra låtsas som om det inte spelar någon roll huruvida vården drivs i offentlig eller privat regi. Du säger att du vill privatisera primärvården rakt upp och ned. Jag tycker att du ska fortsätta att säga det till medborgarna, för medborgarna håller inte med dig. De gör ju inte det. Gå ut och fortsätt argumentera på det sättet! Det är rakryggt och hederligt.

Sedan vågar jag tycka att det behövs egenregi också som kan konkurrera. Vi håller på att få en situation där de stora vårdbolagen brer ut sig mer och mer. De behöver en jämbördig motpart som kan tävla med dem. Jag tror också att landstinget behöver egenregi för att ha god kunskap om det här området så att vi vet hur verksamheterna fungerar ute i verkligheten. Av det skälet behövs egenregi också så att man vågar satsa på att utveckla offensivt. Men jag berömmer dig, Birgitta, för tydlighet. Det är bra när politiker vågar säga vad de tycker.

Anförande nr 30

Landstingsrådet A n d e r s s o n (C): Fru ordförande! Jag tycker att finanslandstingsrådet och mina övriga landstingsråds- och gruppledarkolleger i alliansen på ett bra sätt har utvecklat majoritetens syn både på återremissen och på de frågeställningar som oppositionen har väckt. För Centerpartiets del är det en viktig fråga att främja entreprenörsanda, småföretagande och nytänkande i vården och välfärden. Vi ser att möjligheten för personal att starta företag har varit en framgångssaga för patienter, skattebetalare och medarbetare i vårt län.

Att vi med det här ärendet slår i backen för de traditionella personalavknoppningarna sker inte på grund av att vi inte anser att fler personaldrivna företag behövs utan enbart på att vi inte har fått ett tydliggörande av lagstiftningen som gör klart på vilket sätt man säkrar en marknadsmässig försäljning till en utpekad personalgrupp. Här tycker jag faktiskt att vi från alliansens sida har skäl att rikta en viss kritik mot vår egen regering, därför att alliansmajoriteten i riksdagen under förra mandatperioden kom överens om att man inom det här området skulle förtydliga lagstiftningen.

Dagens beslut möter personalgruppernas önskemål på ett sätt som säkrar en marknadsmässig försäljning. Precis som Pia Lidwall har sagt i talarstolen finns här inga garantier. Det är just på grund av att lagstiftningen inte på ett tydligt sätt ger ett sådant utrymme som vi tvingas välja en väg där det inte finns några garantier. Med den vetskapen torde personalen ha tillräckligt bra förutsättningar för att kunna fatta ett beslut. Det är också det som är svaret på oppositionens märkliga påståenden att vi fortfarande på något vis skulle bryta mot kommunallagens paragrafer angående gynnande av enskild. Vi har en öppen försäljning. Därigenom anser vi att vi har mött de osäkerheter i juridiskt hänseende som har funnits.

Socialdemokraterna talar inte om vad de vill utan hur de tycker att lagar ska tolkas. De säger egentligen inte heller vad de tycker om de här lagarna. Jag har i den debatt som vi hade för en dryg vecka sedan tydliggjort att jag tycker att lagen inom det här området behöver förtydligas. Det ledde bland annat till att Socialdemokraterna i ett pressmeddelande hävdade att jag förordade lagtrots. Ändå påpekade jag i debatten mycket tydligt att så inte var fallet. Jag anser att vi ska följa de lagar som finns. Därför vill jag nu, vänligt och bestämt, be Socialdemokraterna att fortsättningsvis notera att jag anser att landstinget ska följa svensk lagstiftning. Jag får väl travestera en tidigare socialdemokratisk finansminister: Om ni inte slutar ljuga om vår politik – i Centerpartiet – kommer vi att tvingas berätta sanningen om er.

En helt annan fråga är att lagen bör förtydligas så att personalöverlåtelser möjliggörs till priser som är rättvisa. Vi behöver de nya personaldrivna vårdföretagen. De är bra för patienterna.

För Centerpartiets och alliansens del handlar den viktiga diskussionen om hur vi kan släppa fram människors kraft och engagemang, om att bygga samhället underifrån. Personaldrivna företag flyttar makt närmare både patienter och personal. Det ger en bättre vård. För Socialdemokraterna tycks debatten mest handla om hur lag ska tolkas. De här skillnaderna torde ge en fingervisning för väljarna om vilka partier som har idéer till förändring och för en bättre framtid.

Med det yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 31

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, fullmäktige! Hur hänger det ihop, Gustav Andersson? Först ställer du dig i talarstolen och försöker med myndig stämma säga: Det finns inga garantier, vi är jättetydliga mot personalen. Sedan gör du en jätteloop i ett retoriskt resonemang och landar med en anstrykning till att det är för personalens bästa som ni vill genomföra de här förändringarna. Hur hänger detta ihop, Gustav Andersson?

Det är ändå så att du, utan en tydlig skrivning i det här ärendet som säger att försäljning bara får ske till högstbjudande, faktiskt återigen leder in personalen i ett lagrum som är högst tvivelaktigt. Det här är inte omsorg om personalen. Det här handlar nämligen om en rå och rak försäljning av offentlig verksamhet. Säg det då!

Anförande nr 32

Landstingsrådet Andersson (C): Om vi i landstingsmajoriteten hade önskat juridisk expertis från utomstående konsulter hade vi kunnat beställa in det. Vi anser att vi har den kompetensen inom vår förvaltning så att vi kan göra de här bedömningarna. Eftersom vi nu bjuder ut den verksamhet där personalen med öppna ögon bedömer att det kan vara en väg för dem att ta över har vi en öppen försäljning. Precis som vid andra öppna försäljningar kan man ställa olika villkor. Förutsatt att de kan tolkas tillräckligt väl har man ett glasklart exempel på öppen försäljning. Vi anser att vi klarar det med det här förslaget, annars hade vi inte lagt fram det.

Anförande nr 33

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Jag gör en annan bedömning, Gustav Andersson, av vilken kompetens landstinget har haft när det här ärendet har tagits fram och vilken kompetens ni lutar er mot. Framtiden får avgöra.

Men det är ju inte ens sant, Gustav Andersson, att det är ett öppet och rakt anbudsförfarande, för ni har ju snärjt in er i förbehåll om till exempel kontinuitet som faktiskt är i gränslandet till att bidra till att ni är beredda att gynna enskild. Därför är rättsläget om möjligt ännu oklarare med det här ärendet än tidigare. Ni har sannerligen en hel del att göra när det handlar om att bringa klarhet och tydlighet för den personal som har levt med er brist på beslutskompetens i över ett år.

Anförande nr 34

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Jag vill bara understryka det som Ingela Nylund Watz just nu sade. Det handlar om två olika bedömningar, en från majoriteten som har lagt fram förslaget och en från oppositionen som är emot förslaget.

Anförande nr 35

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Vi är emot förslaget därför att det innehåller så många underligheter och juridiska oklarheter som man faktiskt måste reda ut. Dessutom anser vi i oppositionen att det är politiska beslut som måste styra hur vi ska göra vid eventuella utförsäljningar. Det kan inte komma an på enskilda personer som jobbar i verksamheten att bestämma om vi ska sälja den verksamhet som vi själva äger eller inte. Vi är medborgarnas företrädare. Det kan aldrig en läkare, en distriktssköterska eller en undersköterska på en vårdcentral vara. Där skiljer vi oss väldigt mycket åt.

Sedan säger du, Gustav Andersson, att ni vill ha flera personaldrivna företag. Okej då, det kan jag väl acceptera. Men hur kan du garantera att inte Carema eller Aleris, som har riskkapitalbolag i botten, köper upp de här vårdcentralerna? Blir de då personaldrivna? Du kan ju inte garantera det. Du säger en sak men kan inte garantera den. Fortfarande säger du att personalen ska fatta beslutet. Men hur stor andel av personalen måste vara med för att beslutet ska fattas?

Anförande nr 36

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Skulle jag ha fått skriva lagen i Sverige hade vi kunnat gå vidare med personalavknoppning i den gamla formen. Naturligtvis skulle man då ha tagit betalt med ett rimligt och rättvist penningbelopp. Det har ju aldrig på något vis handlat om att vi skulle vilja skänka bort egendom.

Nu är vi i det läget att vi inte har den lagen. Det är dessutom uppenbart att oppositionen inte vill att vi ska låta personal ta över verksamhet på det viset. Ni menar ju att vi definitionsmässigt skänker bort skattebetalarnas pengar eftersom det inte är en öppen försäljning.

Jag tror inte att det bara är de rättsliga oklarheterna som gör att Birgitta Sevefjord är emot det här förslaget. Jag tror att det handlar om synen på huruvida man ska driva den skattefinansierade verksamheten i landstinget i privat eller offentlig regi.

Anförande nr 37

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Jag måste bara säga, Gustav Andersson, att jag är oändligt tacksam över att det är Sveriges riksdag som skriver lagar och inte Gustav Andersson.

Fortfarande måste jag ändå ställa min fråga till dig, eftersom du sade att personalen ska fatta beslutet om försäljning eller inte och du har vägrat att svara på den. Jag ställer den en tredje gång: Hur stor andel av personalen måste stå bakom ett beslut att eventuellt sälja vårdcentralen? Du vägrar att svara på det. Gäller det som ni förde fram i förhandlingen med de stora fackliga organisationerna, minst 50 procent, eller är det något lite luddigt som att det ena gången kanske är två läkare på en vårdcentral och andra gången tre undersköterskor. Du måste ju vara tydlig när du säger saker och ting. Hur stor andel av personalen måste stå bakom en eventuell försäljning?

Anförande nr 38

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Vi har ju i ärendet skrivit att en betryggande andel av personalen ska stå bakom en sådan här överlåtelse. Vi har också i debatten tydliggjort att det i normalfallet torde röra sig om ca hälften eller kanske mer. Samtidigt måste man komma ihåg – ni skrattar – att skälet till att vi gör det här när övergången i en ny verksamhetsform ska definieras inte är att det ska vara en personaldemokratisk fråga. Skälet är att vi tror att flera verksamheter som startas och drivs av personal är bra för patienterna därför att mak-

ten kommer närmare dem som arbetar i verksamheterna och det blir en bättre vård. Självklart skulle vi med majoritetsbeslut i princip kunna bestämma att nu överläter vi de här verksamheterna till en, två eller flera personer. Det är inte så vi väljer att göra, för vi vill hitta de goda idéerna.

Anförande nr 39

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag tycker att varje inlägg från den borgerliga kanten gör det här ärendet precis så tydligt som det förtjänar, om jag ska göra en sammanfattning så här långt. Eftersom vi inte har så lätt att nå varandra när det handlar om sakfrågan skulle jag vilja, precis som jag sade i mitt inledningsanförande, återvända till synen på personalen. Vi är ju ändå arbetsgivare också för de anställda på de här 22 enheterna. Då är det så att SACO och Läkarföreningen – allt detta framgår av ärendet – tycker att de inte kan tillstyrka förslaget avseende skrivningarna om att det ska vara en betryggande andel som ska tycka att det är en bra idé att påbörja en försäljningsprocess. Vårdförbundet uttrycker att man är oenig med arbetsgivaren i just det här avseendet. SKTF skriver också i klartext att man är oenig med arbetsgivaren i detta ärende och syftar på stora delar av ärendet bortsett från skrivningarna om en betryggande andel.

Jag skulle vilja fråga två saker som jag tycker är av vitalt värde för oss när vi nu ska fatta beslut i den här frågan. Tre tunga fackliga organisationer har i klartext uttryckt att de är oeniga med arbetsgivaren. För det första undrar jag om personalens organisationer representerar personalen på de här 22 vårdcentralerna. Den frågan riktar jag till var och en av er gruppleddare för de borgerliga partierna. Är de fackliga organisationernas företrädare legitima representanter för personalen på de här vårdcentralerna?

För det andra skulle jag vilja veta, egentligen oavsett vilket svar ni ger på den första frågan, varför ni inte tar hänsyn. Åtminstone borde ni vara raka nog i ryggen att förklara för de här tre tunga fackliga organisationerna varför deras syn på personaldemokrati, som de framför i sina skrivningar till det här ärendet, inte är viktig för er att ta hänsyn till. Jag tycker att det finns oerhört mycket övrigt att önska när det handlar om majoritetens sätt både att ta sitt arbetsgivaransvar i den här frågan när det handlar om relationen med de fackliga organisationerna och faktiskt också i ledarskapsförmågan hos den borgerliga majoriteten när det handlar om att ta ansvar för all den berörda personalen på de här 22 vårdcentralerna.

Anförande nr 40

Lena - Maj Anding (MP): Ordförande, landstingsledamöter! Jag vill ändå påtala en hel del frågeställningar som vi inte har diskuterat så mycket. En är kvalitetskraven. Det står så här: "Vid överlåtelse av vårdcentral utgörs kvalitetskraven av de krav som ställs vid auktorisation." Ska jag förstå att det är de kvalitetskrav som i dag gäller för vårdcentraler som är auktoriserade som man vill ställa på verksamheten? Då måste jag ställa en följdfråga: Har inte alla de kvartersakuter och vårdcentraler som ni har räknat upp redan i dag auktorisation? Om de har det är det så att säga inga nya kvalitetskrav ni ställer vid den här försäljningen.

Vidare säger ni: "Ytterligare krav kan i vissa situationer ställas för att tillse att driften av verksamheten fortsätts. I detta fall ska kravet på kontinuitet särskilt beaktas och sammanvägas i bedömningen av vilken aktör som landstinget ska skriva avtal med." Då undrar jag över orden "i vissa situationer". Vilka situationer handlar detta om? Är det om man inte får någon som vill köpa den här vårdcentralen över huvud taget som den här kontinuitetsfrågan kommer in och blir så intressant?

Vad menar man då med kontinuitet? För mig är det en positiv kvalitetsaspekt. Det handlar för mig i alla fall om att det är så många som möjligt i personalen som ska vilja vara kvar i verksamheten, för det är ju patientperspektivet man måste ha i den här frågan i första hand. Det har, tycker jag, inte alls den borgerliga majoriteten. Ni har inte riktigt medborgarperspektivet. Då blir det faktiskt intressant när det handlar om just hur många som ska vara överens om att gå vidare i en process där man är villig att lägga ett anbud på en verksamhet.

Om man vill ha kvar så många som möjligt i personalen därför att man tycker att det är viktigt med kontinuitet gentemot patienterna i vården är det ju viktigt att det är till exempel minst 75 procent, som vi tycker. Det här måste man titta närmare på. Man måste faktiskt utreda under vilka villkor det kan ske. Då är inte en betryggande andel ett tillräckligt svar. Man måste faktiskt precisera svaret mycket bättre. Man måste säga om det är 65 eller 75 procent. Man kan inte lämna över till landstingsdirektören att ansvara för och följa upp kravet på kontinuitet och en betryggande andel. Det är produktionsutskottet i landstinget, menar vi, som ska fatta besluten om vad kontinuitet står för. Vad är det för någonting? Vad kan man säga att det handlar om? Hur stor andel ska det här stå för?

Den 30 september ska personalen ha gett besked, sade Birgitta Rydberg i ett tidigare inlägg. Det är väldigt hastigt. Nu är det sommar. Människor kommer tillbaka efter semestern, kanske i augusti, och sedan ska det dra i gång en hastig process. Möjligtvis har den påbörjats, men det ska beslutas inom en väldigt kort tid om man som personal ska gå vidare i detta eller inte. Ska man gå med eller ska man inte gå med? Vi har fortfarande inga tydliga riktlinjer för detta och inga politiska beslut ska mer fattas i frågan, enligt majoriteten. Det är klart att det här ärendet kommer att komma tillbaka i form av flera överklaganden om ni går vidare med den här processen. Det är jag alldeles övertygad om.

Anförande nr 41

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Visst är det trevligt att alla talar om personalen, landstingets viktigaste resurs. Men man kan ju fråga: Har någon talat med personalen, som berörs av det här ärendet?

Jag har ju lärt mig en sak den här våren i alla fall. Om man ska få information som oppositionspolitiker måste man läsa tidningarna. När det gäller kostupphandlingen Svenska Dagbladet och när det gäller det här ärendet har jag fått gå till Mitt i Vasastan och Mitt i Kungsholmen, för så mycket tjockare har ju inte handlingarna blivit sedan ärendet var här förra gången.

Vad tycker personalen om det här ärendet? Olof Linder, chef på kvartersakuten Surbrunn säger så här: Vi har ändrat oss och bestämt att vi inte ska gå vidare med avknoppningen redan innan det här beslutet. Förankringen i personalen var inte tillräckligt stark. Inte heller verksamhetschefen Lena Andersson på Johannes vårdcentral tänker försöka ta över så som erbjudandet ser ut nu. Vi går vidare till Mitt i Kungsholmen. Där säger Karl-Patrik Jonsson, chef på kvartersakuten Essingen, som inte heller jublar: Vi tänker inte lägga något anbud under sådana här villkor. Vad jag förstår av personalen på några av de andra vårdcentralerna är de inte intresserade heller. Hur går det då med ert tal om att det nu ska bli personaldrivna verksamheter? De vill ju inte. Är inte ni uppdaterade på det?

Sedan vi var här förra gången har jag följt med produktionsutskottet på ett seminarium, tillsammans med Maria Wallhager bland andra, och då visade SLSO sitt kvalitetsbokslut. Vi fick ju förra gången höra att landstingsdriven vård var så urusel, men de har ökat sitt medverkandeindex varje år från 2004– de har en oerhört nöjd personal som tycker att SLSO är en väldigt bra arbetsgivare och har valt att jobba där. Efter att ha varit på det där seminariet och träffat en sådan inspiratör som Micke Norling så förstår jag varför man vill jobba under hans ledning. Förstår inte ni det?

Man kan också se i deras kvalitetsbokslut att de mäter en massa parametrar. Patientnöjdheten ligger på mellan 80 och 100 procent, tillgängligheten ligger på mellan 80 och 100 procent, bemötandet ligger också på mellan 80 och 100 procent. Finns inte dessa siffror eller säger de inte er någonting? Varför ska ni hålla på och bråka med de här verksamheterna som fungerar så bra?

Jag tycker att ni åtminstone borde ha svarat på de fackliga organisationernas frågor i det här ärendet om ni bryr er om personalen, men jag tror att ni talar om personalen bara när det gynnar er egen politiska agenda.

Jag skulle vilja avsluta mitt inlägg i midsommartider och citera en liten sång som vi ska sjunga runt midsommarstången i morgon: än slant hon hit, och än slant hon dit, och än slant hon ner i diket. Det var Catharina Elmsäter-Svärd som slant.

Anförande nr 42

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Jag tror vi ska sjunga en annan sång, Små grodorna eller något annat som verkar lugnare.

Det är intressant att Vänsterns företrädare är tydliga med att de varken vill ha avknoppning eller försäljning. Det står mycket tydligt i deras särskilt uttalande. Det har förts en diskussion om vad som är rätt pris. Jag tolkar ändå Ingela Nylund Watz och Socialdemokraterna som att de skulle kunna sälja vårdenheter om priset är rätt just med tanke på skattebetalarnas gemensamma intresse. I den delen har vi ingen annan uppfattning. Socialdemokraterna säger att det behöver göras en oberoende värdering – det är det vi gör –, och de säger att det också behövs ett öppet anbudsförfarande – det är det vi gör. Ändå är Socialdemokraterna motståndare.

Jag uppfattar att Socialdemokraterna ändå befarar att priset blir för lågt om just personalen köper, och då skulle vi riskera att bryta mot kommunallagen. Enligt kommunallagen får vi inte sälja till vare sig ett för lågt pris eller till ett för högt pris. Det står mycket tydligt och klart om detta.

Vad är då rätt pris, Ingela Nylund Watz, som är så tvärsäker i den delen? Vår uppfattning är den samlade bedömningen av den oberoende värdering som görs, marknadens pris och att det är det som leder fram till rätt pris.

Vi för en diskussion om kontinuiteten, och det är kanske det som försvårar själva processen om hur man ska värdera det hela, det höga priset eller det korrekta priset. Det är vi från landstinget som själva bestämmer processen, och om vi är tydliga från början med att tala om att krav på kontinuitet ska beaktas i vägas in i bedömningen, jämte pris, när bästa anbud värderas så är det något som vi tydligt talar om från början.

Kontinuitet i verksamheten består ju också av personal. Det är något som är lika viktigt oavsett vem som tänker ta över verksamheten, vare sig det är någon från den egna verksamheten eller någon annan anbudsgivare som tar över. Den stora skillnaden som vi har med den här gången då vi talar om försäljning, till skillnad från om det varit ett avknoppningsärende, det är just att personalen blir medveten om att det kan komma in andra och bjuda om man väljer att gå vidare till försäljning. I det läget kan man ju inte lämna några garantier för vem som kommer att ta över driften, om det är en del av personalen, hela personalen eller i vilken form man har valt att gå vidare och köpa någonting. Jag tycker att det är viktigt att komma ihåg.

Ursprungligen kommer detta initiativ från 22 intresserade vårdenheter som från början ville knoppa av den verksamhet som de arbetar i. Om det är så att de inte vill gå vidare så blir det inget förslag till försäljning av den vårdenheten på listan. Det är först när personalen övervägt att de verkligen vill som man kommer att gå vidare.

Anförande nr 43

Landstingsrådet Sevefjord (V): Catharina Elmsäter-Svärd, personalen är klok, och de förstår ju redan nu att om man ska sälja vårdcentralerna så går man in i öppen konkurrens med andra intressenter. Jag tror inte att man behöver ha någon stor upplysningskampanj på de här vårdcentralerna för att tala om att det är det som gäller, det förstår de redan nu.

Det kommer förmodligen också att leda till att ytterst få, om ens någon, av vårdcentralerna kommer att säga ja till en försäljning. Det är jag helt övertygad om.

Jag vill fortfarande, eftersom det ändå är viktigt för personalen som jobbar på de här vårdcentralerna att i förväg veta om diskussionen ska fortsätta under sommaren och förstöra deras semester, att du berättar hur stor andel av personalen som ska säga nej till en försäljning för att den över huvud taget ska komma i gång. Gustav Andersson har sagt 50 procent eller mer eller något sådant. Det vore intressant att veta vad Birgitta Rydberg tycker i den frågan – för ni måste ju ha en uppfattning. Ni kan inte mörklägga vad ni tycker i den här frågan. Jag ställer frågan även till dig, Catharina Elmsäter-Svärd.

Anförande nr 44

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag tror, precis som läkarföreningen, att det är majoritetens godtycke som kommer att avgöra vad som är en betryggande andel.

Låt mig än en gång säga – det här är mitt sista inlägg – att ni har chansen allihop att svara på frågan: är de fackliga organisationerna legitima företrädare för sina medlemmar på de här 22 vårdcentralerna eller är de det inte? Om ni går från den här debatten utan att lämna besked på den här punkten till de fackliga organisationerna så har ni åter en gång bekräftat er syn på ledarskap och arbetsgivarroll. Jag har en aning om hur den är, men de fackliga organisationerna kan få en chans att få er bild av hur ni ser på er uppgift i det här fallet.

Anförande nr 45

Landstingsrådet Sevefjord (V): Jag tackar Ingela Nylund Watz för att hon tog upp frågan, jag hann inte med att svara i mitt förra inlägg.

Det är deras uppdrag att vara representanter för sina medlemmar, och vi har ingen annan uppfattning än att de faktiskt är det. Vi för dialog och har också fört dialog efter den andra fullmäktigedebatten tillsammans med fackliga företrädare inte minst om hur vi ska gå vidare för att få ut bra information till våra vårdenheter inför det kommande beslutet då vi ska lägga upp en bra information både om vad som gäller juridiskt och ekonomiskt och beträffande andra förutsättningar för att de ska kunna få en bra grund för att kunna säga ja eller nej.

Det kommer att gå ut information till all tillsvidareanställd personal om hur processen ser ut. Vi kommer också att bjuda in till informationsmöten efter sommaren, så tidigt som möjligt, för att de ska kunna ha en möjlighet att diskutera frågan, flera personer på vårdenheterna än vad som just nu är fallet på många vårdenheter.

Anförande nr 46

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Det hade ju varit förfärligt om Catharina Elmsäter-Svärd hade sagt något annat än just detta, alltså att de fackliga organisationerna är representativa för medlemmarna på de här arbetsplatserna. Å andra sidan har ni i ert politiska agerande nu tydligt markerat att när personalen tycker att det ska vara minst 50 procent som är för en sådan här process för att den ska kunna gå vidare, då är det något som ni faktiskt struntar i totalt! Det har inget värde.

Att ni nu måste lappa över såren för den dåliga hanteringen hittills med ett vettigt samtal med personalen torde väl vara självklart, men ni har samtidigt visat total okänslighet för det som är personalorganisationernas besked från personalen på de berörda enheterna. Det är också en sak att bära med sig.

Anförande nr 47

Lena - Maj Anding (MP): Ordförande! Jag vill också ge en avslutande reflexion. Det gäller det här med försäljningar – i det här ärendet kallas det för överlåtelse, för att det inte gick att avknoppa – så skriver ni ändå i bakgrundsmaterialet att ett sådant initiativ bör komma underifrån. SLSO skriver väldigt tydligt och klart i sina konsekvenser att personella

och ekonomiska konsekvenser i dagsläget inte kan uppskattas för SLSO eftersom osäkerhet föreligger om personalen över huvud taget är intresserad av en överlåtelse. Det var det första.

Det andra är detta. Om det nu är så att ett vårdföretag går in och lägger anbud och vinner anbudsgivningen så fattas det beslutet någon annanstans, det beslutas på SLSO. Sedan får personalen möjlighet att följa med över till vårdföretaget. Personalen ska bli erbjuden att följa med verksamheten till förvärvaren. Regeln om verksamhetsövergång gäller.

Därför vill jag bara påminna om att det kan bli så att inte all personal följer med till den nya ägaren eftersom det är så pass lågt intresse. I så fall kommer ert eget förfarande att leda till bristande kontinuitet, fastän ni säger att kontinuitet är så viktigt i vården. Det kan bli så att personal inte följer med, att de hoppas av och i stället söker sig bort. Men de kan också göra tvärtom, de följer med eftersom de har blivit så himla trötta på landstinget som arbetsgivare. Jag tycker att det vore olyckligt om de följer med till en ny ägare av ett sådant skäl.

Jag tycker att det är mycket väsen för lite ull i det här ärendet. Ni visar tydligt att det är mindre än 50 procent av personalen som ni tycker innebär kontinuitet i vården – det tycker inte vi.

§ 173 Inköp av vaccin med anledning av befarad pandemi (extra ärende)

(Ordföranden: Då har vi kommit till den punkt då vi ska avgöra om vi ska ta upp till behandling det ärende som lagts på bordet i dag, nämligen det som handlar om inköp av vaccin med anledning av pandemin.)

I normala fall ska ett ärende kungöras i särskilt angiven tid för att få behandlas av landstingsfullmäktige. Det krävs ganska mycket för att ett ärende ska kunna tas upp till behandling utan någon kungörelse och utan att ni har fått det utskickat i förväg.

Emellertid finns denna möjlighet i kommunallagen, och då ska det handla om ett brådskande ärende, och med hänsyn både till att vi har ett sommarlov framför oss då ingen av oss önskar ett extra sammanträde och till att det faktiskt finns en fara för en pandemi och samt vikten för invånarna att det finns ett vaccin att tillgå, så anser jag att de omständigheter som kommunallagen föreskriver föreligger för att ärendet ska kunna tas upp av fullmäktige.

Det är ni här i landstingsfullmäktige som bestämmer, och beslutet att ta upp ärendet måste vara enhälligt.)

Anförande nr 48

Landstingsrådet Elmäter-Svärd (M): Fru ordförande! Det har delats ut på bordet i dag ett förslag till beslut som vi hade uppe till diskussion på allmänna utskottets sammanträde i morse. Låt mig bara först rätta till rubriken. Det står Inköp av vaccination med anledning av pandemin, det ska naturligtvis handla om inköp av vaccin. Det ska inte råda någon tveksamhet på den punkten.

I Sverige finns så klart en planering för hur man ska hantera en eventuell pandemi, alltså en epidemi som kan riskera att få stor spridning i hela världen. Också här i landstinget har vi en beredskap för hur vi ska gå till väga när det uppstår en pandemi.

Den här planeringen är något som vi gör tillsammans med Socialstyrelsen och landets övriga landsting och regioner. Den gäller framför allt hur vi ska kunna köpa in ett vaccin när en pandemi utbryter.

Vi har ett avtal med en särskild leverantör. När WHO klassar risken för en pandemi till 6 på en sexgradig skala så träder det här avtalet i kraft per automatik.

Det står i avtalet att Sveriges landsting och regioner har rätt att köpa vaccin till hela befolkningen och att en sådan beställning ska ske senast tio dagar efter det att WHO har klassat varningen till nivå 6 på den sexgradiga skalan. Den 11 juni klassades den nya influensan, svininfluensan, till just 6. Detta gör att vi, efter rekommendationer från Socialstyrelsen måste återropa vårt avtal för att få vaccin. I går eftermiddag vid kl. 17 kom rekommendationen från Socialstyrelsen som innebär att Sverige ska beställa vaccin till landets hela befolkning.

För Stockholms läns landstings del innebär det att vi behöver beställa vaccin motsvarande två doser per invånare. Det är ungefär 4 miljoner doser till en kostnad för landstinget hittills enligt avtalet om ungefär 258 miljoner kronor.

Det här avtalet säger att det är landstinget som ska finansiera vaccineringen, men just nu pågår, inte minst med SKL, en diskussion om finansieringen och om den möjligtvis kan vara statlig. Men något sådant står inte i avtalet.

Bedömningen hittills är att influensan är rätt så lindrig, men vi måste ändå – för att inte skapa spekulationer – tillgodose behovet göra det möjligt att köpa in vaccinet så att det finns tillgängligt.

Det är också viktigt att hanteringen samordnas i hela landet, att vi är överens om hur vaccinet ska vara tillgängligt och på vilket sätt. Den diskussionen pågår också gemensamt inom SKL, Sveriges kommuner och landsting.

Det förslag till beslut som ligger på bordet i dag – om ni väljer att ta upp det till behandling – och om vi bifaller det, kommer att ge oss i landstinget möjlighet att se till att det finns vaccin tillgängligt till hösten om behovet finns då. Vi hade denna fråga uppe till diskussion i allmänna utskottet i morse och vi var alla eniga om att det här är en hantering som vi måste ta oss an. Eftersom det emellertid handlar om en stor summa pengar och då finansieringen i förhållande till statens åtagande inte är utklarad så är förslaget till beslut ändå att vi genom fullmäktiges bifallsbeslut kan beställa de 4 miljonerna doser vi behöver till den här kostnaden och att landstingsstyrelsen får i uppdrag att återkomma till fullmäktige med en rapport om finansieringen.

Anförande nr 49

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag har ingenting att invända i sak, och jag föreslår att fullmäktige tar upp ärendet till behandling i dag. Jag utgår ifrån att alla partier är överens om det. Det är oerhört angeläget.

Det här ärendet har utarbetats väldigt snabbt, och detta är ett viktigt ärende. Därför får vi leva med att vi har en del förslag till förändringar av de skrivningar som framlagts. Det är egentligen ingenting som är särskilt komplicerat. Jag vill att ärendet ska rubriceras som inköp av vaccin med anledning av befarad pandemi. Det är väldigt viktigt att vi sänder rätt signal till befolkningen i de här frågorna. Jag tror att vi kan vara eniga om den saken också.

När det handlar om den andra att-satsen så tror jag att den ska vara formulerad så här: att uppdra till landstingsstyrelsen att återkomma med en rapport i frågan om finansieringen och förslag om eventuella budgetjusteringar.

Det handlar om väldigt mycket pengar, och det är viktigt att landstingsfullmäktige också får möjlighet att fatta rätt beslut när det handlar om de ekonomiska förutsättningarna.

Jag yrkar bifall till förslaget om att vi tar upp ärendet i dag, och bifall till mina små ändringsförslag!

Anförande nr 50

Landstingsrådet **Elmsäter-Svärd (M)**: Fru ordförande! Vi får försöka vara så konstruktiva som det går. Att det i rubriken inte står befarad pandemi beror på att influensan redan är klassad som en pandemi och att varningen är klassad som en sexa på skalan. Det är därför som också avtalet per automatik träder i kraft och vi måste beställa vaccin enligt avtalet.

Det kan möjligtvis stå ordet befarad ändå, mest för att inte skapa oro, och därför kan jag tycka att det är rimligt. Vi ska bara förstå varför det står som det står. Därför kan jag tillstyrka att vi skriver befarad pandemi.

När det gäller finansieringen och möjligheter till olika förslag kanske det blir en konsekvens i alla fall. Frågan är hur mycket vi måste binda upp oss i den frågan här i dag. Det handlar om oerhört mycket pengar, det kommer att påverka landstinget – men eftersom diskussioner fortfarande pågår om ifall det är landstinget som ska betala eller om det blir en statlig finansiering skulle jag vilja vädja om att den punkten får ligga kvar i rapporten. Om det blir landstinget som ytterst kommer att finansiera vaccinet så är det självklart att vi måste se hur vi hanterar denna fråga i dess helhet. Därför vill jag inte ändra den att-sats som står, men jag har naturligtvis ingen yrkanderätt. Om jag hade haft det så skulle jag ha yrkat på det.

Anförande nr 51

Landstingsrådet **Nylund Watz (S)**: Ordförande, landstingsfullmäktige! Det blir nästan semantik av det här ärendet just på grund av att finansieringen är så väldigt oklar. Jag delar finanslandstingsrådets uppfattning att det här måste vara en väldigt öppen historia ända till dess att klubban faller i bordet och vi får en fördelning mellan stat och kommunsektorn i det här fallet.

Just på grund av att det är så oklart bör fullmäktige, när det handlar om så här pass mycket pengar, vara väldigt tydliga. Därför vidhåller jag mitt yrkande om att landstingsstyrelsen ska återkomma med förslag till budgetjusteringar om det behövs.

Jag är väldigt glad om det inte skulle behöva göras några sådana, men jag tror att både svängrem och hängslen är bäst i det här fallet.

Anförande nr 52

Lena-Maj Anding (MP): Ordförande, landstingsledamöter! Det här riskerar att bli en lång debatt. Jag tror att medborgarna känner till att det är en pandemi över hela världen. Att sjukdomen sedan är väldigt mild är en annan sak. Den har inte alls slagit så hårt som man kanske befarade, det är väldigt positivt och det ska vi vara oerhört glada för.

Miljöpartiets representanter var inte med i allmänna utskottet i morse, så därför vill jag ställa en del frågor med anledning av att det är en så mild pandemi.

Vi undrar lite varför beställningen måste vara så stor, varför vi måste beställa så många doser. Är det automatiken som löses ut, är det så att det i avtalet finns en specifik volym bestämd? Att det är därför som landstinget måste upphandla så här många doser?

Jag undrar litet över de särskilt utsatta, alltså de äldre och sjuka, de som faktiskt kan råka väldigt illa ut i samband med sådan här pandemi, den här influensan. Är det dem som i första hand kommer att vaccineras? Och hur kommer ni över huvud taget att se till att vaccinationsprogrammet kommer till stånd?

Vi har också en del frågor beträffande avgiftens storlek. Ska det vara samma kostnad för alla, samma för barn, ungdomar och äldre? Vi undrar lite över vad som händer om influensaepidemin inte blir så omfattande i Sverige utan en väldigt mild influensa som inte så många insjuknar i? Hur är det i så fall med hållbarheten på det här influensavaccinet? Hur lång hållbarhet har det? Kan vi spara det i flera år och hur kan man i så fall lagra det?

Jag har ytterligare en fråga. Eftersom vi är väldigt miljöinriktade så känns det viktigt att också beröra frågan om innehållet i vaccinet. Finns det formalin eller andra ämnen i vaccinet som människor kan vara överkänsliga emot? Det är en fråga som jag tycker är väldigt viktig att ställa i samband med att man framställer så enorma mängder vaccin. Det är viktigt att man ställer den frågan i samband med att vi börjar agera i enlighet med avtalet.

Ordföranden: Låt mig säga att det här ärendet bara kan tas upp till behandling under förutsättning av att alla är eniga om detta. Det kommer jag att genom användande av voteringsanordningen försäkra mig om. Detsamma gäller frågan om att ni är överens om beslutet.

Någon väldigt omfattande diskussion kan vi egentligen inte föra trots de väldigt angelägna frågor som Lena-Maj har ställt. Vi måste vara eniga allihop. Vid minsta frågetecken från något håll så kan vi redan nu säga att vi inte tar upp frågan.

Anförande nr 53

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Fru ordförande! Det är alldeles riktigt. Detta är en pandemi, det kan vi tycka vad vi vill om oavsett hur lindrig eller svår influensan är. Det är en pandemi.

Det finns ett avtal tecknat tillsammans med Socialstyrelsen och övriga landsting och regioner som reglerar vad som ska ske när en pandemi inträffar. Det har vi att förhålla oss till.

Nu finns också rekommendationer från Socialstyrelsen, vilket jag nämnde, och det kan även Miljöpartiets representanter kan få ta del av. De rekommendationerna fanns med i diskussionerna på allmänna utskottet i morse. Där står det att vaccin ska köpas in till hela befolkningen. Det kommer vi inte undan. Det finns också prioriteringsordningar för vaccinationen. Detta är något som vi nu samlat diskuterar fram till måndagen för att alla landsting ska göra likadant.

Jag skulle, med tanke på den korta tid som stått till buds, ha kunnat fatta ett ordförandebeslut och lämnat det till landstingsstyrelsen för att tala om hur mycket vaccin som landstinget har köpt in. Jag tyckte att det var mer rimligt, eftersom vi ändå skulle ha detta fullmäktigesammanträde i dag, att föra diskussionen här och att fullmäktige skulle fatta beslutet så att det ändå skulle bli förankrat här men att återkomma i den fråga som gäller finansieringen eftersom diskussionen fortfarande pågår.

Priset på själva vaccinet är bestämt, men vi ska vara medvetna om att vi kommer att ha kostnader därutöver för sprutor, för själva injicerandet, för arbetstid och allt annat. Det pris som vi talar om i dag gäller enbart vaccinet.

Anförande nr 54

Lena-Maj Anding (MP): Ordförande! Vi har gått med på att vi ska ha den här diskussionen – och vi har den de facto nu.

Vi hade en del frågeställningar. Om man inte kan svara på frågorna om avgiftens storlek, hållbarhet, innehåll och så vidare tycker jag att landstingsstyrelsen behöver återkomma och ge svar på de frågorna. Det handlar inte bara om att återkomma med en rapport om finansieringen utan att återkomma med de frågeställningar som tas upp nu. Annars vill jag ha underlaget från allmänna utskottet – om det nu finns svar på frågorna i det underlaget – innan vi fattar beslut.

Anförande nr 55

Landstingsrådet Rydberg (FP): Jag vill uppmärksamma ledamöterna, särskilt de från Miljöpartiet, som inte hade möjlighet att vara med på allmänna utskottets möte i morse, att ärendet handlar om inköp av vaccin, att beställa vaccin. Det finns en tid på tio dagar från det

att Socialstyrelsen har utfärdat sin rekommendation till att Glaxo Smith Kline ska ha fått en beställning av antalet doser. Det är därför alla landsting före måndag måste meddela Stockholms läns landsting, som fattar det formella beslutet om hur många doser vi ska köpa från läkemedelsföretaget.

Rekommendationen från Socialstyrelsen är att alla ska erbjudas vaccin. Det betyder inte att alla måste ta emot vaccin. Men om pandemin förändras, med kraftigare symtom och högre dödlighet än i dag, tror jag inte att någon av oss klarar att säga: Nej, vi beställde bara till halva vår befolkning. Det är viktigt att alla ska kunna få vaccin och att den beställning som gäller Stockholm innebär att alla medborgare kommer att kunna få vaccin, om de så önskar.

Vi vet inte hur viruset kommer att slå. Just nu är det ganska kraftig smittspridning i Australien, som har vinter. Hur det ser ut i höst, när den normala influensasäsongen kommer igång, vet vi inte. Vi vet inte om detta virus kommer att spridas mycket kraftfullt. Vi vet inte om viruset kommer att mutera och ge kraftigare symtom och högre dödlighet. Då är det ganska skönt att veta att vi har tillgång till vaccin, så att alla kan få och det inte blir panik. Vi måste skapa trygghet hos våra medborgare.

Vi ska naturligtvis ställa krav på regeringen att vi i enlighet med den så kallade finansieringsprincipen får kostnaden betalad. För Stockholms läns landsting handlar det om 258 miljoner. Det är 1,2 miljarder på nationell nivå.

Vi ska agera tillsammans med de andra landstingen, en för alla, alla för en. Vi är i samma båt och ska agera kraftfullt. Det är önskvärt att vi har samma regler i alla landsting. I går, när sjukvårdsdelegationen i Sveriges Kommuner och Landsting hade träff, deklarerade vi det.

Det är önskvärt att alla landsting har samma regelverk när det gäller avgifter. För egen del tror jag att det vore klokt att ha avgiftsfrihet. Vi kan se lärdomen från vår influensapneumokockvaccination för dem som är äldre än 65 år. Där är det 73 procents anslutning, vilket är bäst i landet.

Det finns en fråga om vilka vi ska rikta vaccinationen till. Blir det en mild epidemi är det viktig att uppmana bara dem i riskgrupperna att vaccinera sig. Men om viruset förändras bör vi uppmana betydligt fler att ta vaccin. Sedan finns det en liten grupp som av medicinska skäl inte bör få vaccin. Det måste vi överlåta åt den medicinska professionen att avgöra – det är inte ett politiskt beslut.

Jag fick också en fråga från Miljöpartiet om det är en förgävesinvestering om vaccinet inte går åt. Tydligt är det inte så. Vaccinet består av två komponenter som man blandar ihop. Den ena komponenten kan man spara och bevara för annan influensavaccinframställning vid kommande behov av nya influensavacciner kommande år. Det är alltså inte en förgävesinvestering, och jag tycker det kändes skönt att vi fick det beskedet.

Förslaget från allmänna utskottet i dag är att rekommendera att vi beställer 4 miljoner doser vaccin för summan 257 600 000 kronor och att vi ska begära att landstingsstyrelsen återkommer med en rapport.

Det är rätt att frågan landar i landstingsstyrelsen, så får landstingsstyrelsen avgöra vad detta innebär, beroende på vad som händer med finansieringen och i samtal med andra landsting och vad som händer med influensans utbredning i höst. Landstingsstyrelsen får vid behov återkomma till fullmäktige. Blir det en budgetfråga måste vi hantera det i fullmäktige. Helt klart är att vi kommer att ha kostnader utöver själva vaccinkostnaden för det som Catharina Elmsäter-Svärd tog upp: kostnader i tid för personal som ska utföra vaccinationen.

Jag tycker att det är viktigt att vi tar det beslut som allmänna utskottet kom fram till i morse. Jag rekommenderar det och yrkar bifall till det förslaget och hoppas att fullmäktige enhälligt ställer sig bakom det.

Anförande nr 56

Lena - Maj Anding (MP): Ordförande! Jag tyckte att jag fick bra svar på de sista frågorna. Jag stöder också en avgiftsfrihet, eftersom det är viktigt att vi har det. Det är också bra att det inte är en förgävesinvestering om inte allt detta vaccin behöver användas.

Jag ser ingen anledning till att vi inte skulle kunna fatta beslut i frågan.

Anförande nr 57

Landstingsrådet Sevefjord (V): Jag var med på mötet med allmänna utskottet i morse och instämmer i att vi måste – oavsett vad vi tycker om att vi borde ha lite mer tid – beställa dessa 4 miljoner doser av vaccinet.

Skälet till att vi måste fatta beslut så här snabbt är att besluten måste vara klara senast på måndag. Fattar vi inte beslut får vi per automatik 4 miljoner doser i alla fall – så ser avtalet ut. Vad vi eventuellt skulle kunna göra i dag är att säga att vi vill ha bara en miljon doser. Men jag håller med dem som har sagt att det är orimligt och att vi inte kan fatta ett sådant beslut, eftersom vi skulle hamna i en omöjlig debatt gentemot medborgarna.

Som Birgitta Rydberg sade: Även om vi inte använder alla dessa doser är de inte bortkastade utan kan användas i andra sammanhang. Det är viktigt att ha det med sig.

Det ingår inte i beslutet i dag huruvida det ska vara avgiftsfritt eller inte. Även jag är av uppfattningen att det självfallet ska vara avgiftsfritt, men det blir nästa diskussion som vi får ha, hur vi ska finansiera detta. Jag tror nog inte att staten är beredd att gå in med 1,2 miljarder för att finansiera detta, så jag tror att frågan kommer tillbaka till fullmäktige för en budgetjustering. Det handlar ju om mer än en kvarts miljard kronor.

Vi kanske kan få lite mer pengar från staten. Men om man tänker på vad som diskuterades på mötet på Sveriges Kommuner och Landsting, där också Birgitta Rydberg var med, är nog förutsättningarna för att vi ska få en massa pengar från staten ganska begränsade, bland annat beroende på att vi har konstruerat ett avtal där det står att landstingen är betalningsansvariga. Förr eller senare måste nog detta ärende komma tillbaka till fullmäktige för beslut om själva finansieringen av vaccinet.

Jag uppfattar det så att Catharina Elmsäter-Svärd av taktiska skäl tyckte att det bättre att det inte stod något om detta. Eller missförstod jag dig? Annars tycker jag att vi kan skriva in det som Ingela Nylund Watz föreslog, så blir det väldigt tydligt att om staten inte klarar av att finansiera detta måste frågan komma tillbaka till fullmäktige för budgetjusteringar.

Anförande nr 58

Pia Lidwall (KD): Fru ordförande! För ordningens skull vill jag rekommendera fullmäktige att ta det aktuella beslutet. Jag hade också förmånen att få information i går på sjukvårdsdelegationen. Det är därför några av oss är lite mer välinformerade.

Bakgrunden är att när vi beslutade om avtalet för några år sedan var det en helt annan diskussion om pandemi och fågelinfluensa. Man började nästan diskutera att staten skulle starta en fabrik för att tillverka vaccin. Då kom förslaget om att Stockholms läns landsting skulle vara den som står för hela beställningen. Det är därför som vi har ett särskilt ansvar för att det blir en bra beställning och att alla landsting gör på samma sätt.

Jag vill bara yrka bifall till det förslag som togs på allmänna utskottet tidigare i morse.

Jag kan också konstatera att den höga summan har att göra med att det är ett fast pris. Det fastställdes för några år sedan, när man beslutade om avtalet. Priset är 7 euro per dos. Därför blir totalsumman för hela landet 1,2 miljarder kronor.

Anförande nr 59

Åke Askén (MP): Detta kan utvecklas till något som är ganska allvarligt. Enligt Socialstyrelsens bedömningar kan det bara i Stockholms län bli en halv miljon invånare som drabbas, kanske uppemot en miljon. Man säger att det är en lindrig influensa. Men vad är en lindrig influensa för redan sjuka eller för folk med svag hälsa? Då kan detta vara mycket allvarligt. Och vem vill över huvud taget ha en lindrig influensa? Ingen! Vi kan också tänka på samhällskostnaderna och även kostnaderna för vårt eget landsting i form av sjukvårdskostnader.

Jag tycker att det är klockrent att vi ska säga ja till förslaget, så jag yrkar bifall till allmänna utskottets förslag.

Anförande nr 60

Ann-Sofi Matthiesen (MP): Ordförande, landstingsfullmäktige! Ambitionen är uppenbarligen att hela befolkningen ska kunna nås av vaccinet. Då är det inte oväsentligt vad det innehåller. En sådan sak som formalin, som många är överkänsliga mot, utestänger en stor del av befolkningen. Det måste finnas ett vaccin som inte har komponenter som utestänger folk. Jag antar att det är möjligt.

Förste vice ordföranden: Jag tror att vi får ta den sista frågan som ett medskick, eftersom det kan vara svårt att få svar på den i dag. Vi har inte heller särskilt lång tid på oss för att genomföra beställningen. Men vi kan försöka se till att du vid tillfälle får ett svar på din fråga.

Anförande nr 61

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag är väldigt glad över att vi gemensamt kan ta detta beslut i dag. Alla partier verkar ju vara eniga om att vi ska ta upp ärendet på dagordningen.

Vad vi nu håller på att dividera om är i vilken utsträckning och på vilket sätt fullmäktige ska få en återkoppling i ärendet. Landstingsfullmäktige har ett legitimt behov av att få tillbaka ärendet i fråga om finansieringen, avgifterna och allt annat som är förknippat med detta. Bara det tycker jag talar för att det ska vara tydligt att ärendet ska komma tillbaka till fullmäktige.

Men jag gör också bedömningen att ett beslut som innebär att vi säger att frågan ska tillbaka just av det skälet att man bland annat måste se på behovet av budgetjusteringar i landstinget är ett sätt att sätta tryck på staten. Det är möjligt att jag överskattar fullmäktiges betydelse i sammanhanget, men precis som Birgitta Sevefjord sade tidigare är staten inte särskilt benägen att bistå, och vi sitter med ett besvärligt avtal, så jag vidhåller nog att jag tycker att detta ska finnas med.

Anförande nr 62

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Herr ordförande! Det skulle kunna vara en tanke att detta kunde vara en del i att sätta press gentemot staten i den diskussion som pågår. Men då ska vi också komma ihåg att vi är det enda fullmäktige som faktiskt lyfter den här frågan till fullmäktige, just eftersom vi råkade ha ett extra fullmäktige i dag.

Det pågår en gemensam, ganska hård lobbyverksamhet från Sveriges Kommuner och Landstings sida beträffande hur man hanterar detta. Där lär vi ha en enda front, så jag tror inte att det gör någon skillnad om det står något speciellt i vårt beslut i dag.

Jag tycker att det är viktigt att vi får tillbaka ärendet från landstingsstyrelsen, om det ska vara en rapport eller något annat sammanhang. Nu står det att det ska vara en rapport om finansieringen, men även beträffande andra delar som ordföranden lyfte fram kan det vara intressant för fullmäktige att få tillbaka ärendet.

När vi har frågan uppe i landstingsstyrelsen vet vi mer. Då får vi se om det innebär något förslag till justeringar eller något annat som vi återkommer till fullmäktige om, oavsett om det gäller budget eller något annat.

Jag tycker att det förslag som finns från allmänna utskottet borde kunna täcka upp den delen.

Anförande nr 63

Landstingsrådet Nylund Watz (S): Ordförande, landstingsfullmäktigeledamöter! Jag ska inte alls kränga i det här ärendet. Alla vet ju nu vad vår grupp tycker.

Därför kan jag dra tillbaka mitt förslag och yrka bifall till det förslag som ligger. Jag vill dock göra ett särskilt uttalande med den motivtext som mitt tidigare förslag innebär, så att det kommer att framgå för framtiden att vi menar att det kan finnas behov av budgetjusteringar med anledning av detta förslag.

Anförande nr 64

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Fru ordförande! Då tycker jag att vi har nått en konstruktiv väg framåt. Vi delar uppfattningen att vi måste göra den här beställningen, och vi är också rätt eniga om att detta kan få stora följder för vårt landsting, om vi inte får någon finansiering från staten.

Om vi kan hantera förslaget på det sättet tycker jag att det är utmärkt och tackar i så fall för den konstruktiviteten.

Anförande nr 65

Landstingsrådet Sevefjord (V): Det har varit en bra diskussion och blivit en snygg hantering. Då ansluter vi från Vänsterpartiet oss till Socialdemokraternas särskilda uttalande.

Ordföranden: Vi har ett förslag. Beställningen ska ske den 22 juni. Det vore ganska bra om hela vårt protokoll blev omedelbart justerat. Vi tror att vi kan klara av justeringen inom någon halvtimme, så att det inte blir någon jätteansträngning för justeringsmännen att vara kvar under den tiden.

Jag ser nickar i salen, och då vågar jag gå tillbaka och fråga om vi kan ta upp frågan om justering av protokollet igen och ändra så att vi förklarar hela protokollet omedelbart justerat.

Då behöver vi ha uttalandet från Socialdemokraterna formulerat.

Vi är helt överens om första att-satsen, att beställa 4 000 000 doser influensavaccin, och andra att-satsen, "att uppdra till landstingsstyrelsen att återkomma med en rapport i frågan om finansieringen". Sedan finns det ett uttalande om att rapporten också ska innehålla förslag om eventuella budgetjusteringar.

Eftersom det är viktigt att vi fattar beslut enhälligt, så att ingen efteråt kan säga att vi har beslutat om något som någon inte ville vara med på, föreslår jag att vi använder voteringsanläggningen för att besluta om två saker samtidigt, dels att ärendet får tas upp i dag, dels att bifalla förslaget från allmänna utskottet.

Jag vill allra sist önska er en riktigt trevlig sommar och först en fantastisk midsommar. Vi ses igen i höst.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M) 6:1, 3, 5, 42, 45, 48, 50, 53, 62, 64
Landstingsrådet Nylund Watz (S) 6:2, 4, 6, 8, 10, 19, 21, 31, 33, 39, 44, 46, 49, 51, 61, 63
Landstingsrådet Rydberg (FP) 6:7, 9, 11, 14, 16, 28, 55
Gunnarsson Vivianne (MP) 6:12, 26
Landstingsrådet Sevefjord (V) 6:13, 15, 17, 22, 24, 35, 37, 43, 45, 57, 65
Lidwall Pia (KD) 6:18, 20, 23, 25, 58
Landstingsrådet Larsson (S) 6:27, 29
Landstingsrådet Andersson (C) 6:30, 32, 34, 36, 38
Jörnehed Håkan (V) 6:41
Anding Lena-Maj (MP) 6:40, 47, 52, 54, 56
Askensten Åke (MP) 6:59
Matthiesen Ann-Sofi (MP) 6:60